

doi:[10.29285/actapinteriana.2025.11.5](https://doi.org/10.29285/actapinteriana.2025.11.5)

A Terra Sancta College Nyugat-Jeruzsálemben

Várnai Jakab OFM

Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, 1052 Budapest, Piarista köz 1.
 Studium Theologicum Jerosolymitanum, 9100101 Jerusalem, St. Saviour's Monastery
varnai.jakab@sapientia.hu

Várnai J. (2025): *A Terra Sancta College Nyugat-Jeruzsálemben. Terra Sancta College in West Jerusalem. Acta Pintériana*, 11: 5-11.

Abstract: The Terra Sancta College in Jerusalem is a landmark building in the Western part of the city, known also to many readers of Amos Oz. Built in 1927, it was soon acquired by the Franciscans who maintained it as a school until 1947. With a small fraternity remaining to serve the church, much of the building was then rented to the Hebrew University until 1999. Since then it has been used partly by Christian media and partly as living quarters of doctorate students of the Franciscan Biblical Institute of the Flagellation.

I. Ferences iskola

Jeruzsálem nyugati részén van egy tér, a *Paris Square*. Nagy forgalmú csomópont, öt utca találkozik itt. Sőt, három városrész is itt érintkezik: az Óváros felé visz a lejtős Mamilla¹ negyed, északnyugat felől a Rehavia² kertvárosi negyed, délről a Talbije³ negyed, amelyet egykor gazdag arab családok laktak. A teret az évek során sokféleképpen hívták: *Republic Square*, *Kings Square*, *Hagar Square*, *Freedom for Jonathan Pollard Square*. 1959-ben nevezték el a teret először „Francia térnek” (*Kikar Carfat*), 2007-ben pedig Párizs városa adományozott ide egy „francia szökökutatót”, azóta „*Paris Square*”. A tér déli sarkán emelkedik egy impozáns háromemeletes épület, amelyről először nem gondolnánk, hogy ferences kolostor. A hivatalos neve sem árulja el ezt: „Terra Sancta College” (*a továbbiakban: TSC*).

Palesztina az I. világháború után brit mandátumi terület lett. 1923-ban jött Jeruzsálembe a *Compagnia di San Paolo* nevű milánói szervezet, és ennek egy tagintézménye, az *Opera Cardinal Ferrari*⁴ akart iskolát alapítani. Először a latin patriarkátus adott nekik helyet. Az eredeti terv egy Palesztinai Egyetem volt a társaság részéről. Megszerezték egy telket, és megbízást adtak Antonio Barluzzi építésznek az első egyetemi épületre. Barluzzit többnyire úgy ismerjük, mint aki a ferencesek

¹ A „Mamilla” arab szó, jelentése „bizonyosság Istenben”, ugyanis innen (főleg tőlünk, a városrész felső végéből) a zarándokok már látták Jeruzsálemet, és biztosak lehettek céljuk elérésében. Ma már innen nem látható az Óváros, magasabb épületek veszik körül. [Szóbeli forrás jelzék, köszönettel: Marwan Di’des rendtársam, a TSC közösség tagja, jeruzsálemi arab, az Óvárosban nőtt fel.]

² 1921-ben a Palestine Land Development Company zsidó szervezet megvásárolt Jeruzsálem nyugati részén a görög ortodox egyháztól egy nagy területet: ez lesz a Rehavia városrész. A városnegyedet Mózes unokája után nevezték el, ld. 1Krn 23,17.

³ A „Talbije” név arabul leányiskolát jelent. A név abból az időből ragadt a kerületre, amikor az egyetlen jelentős épület a CIM nővérek (Mária Szeplőtelen Szívének Ferences Nővérei Kongregációja) leányiskolája volt. [Marwan Di’des szóbeli közlése.]

⁴ Ezt a társaságot 1921-ben alapították Milánóban a lakhatási inség enyhítésére, mára egy nagy és sokrétű szociális intézménnyé fejlődött.

által őrzött szent helyeken tervezte a templomot, de valójában a Szentföldön több más olasz projektben is közreműködött. Az épület tetején egy Mária-szobrot helyezett el, a milánói dóm tornyát díszítő „Madonnina” másolatát.⁵ Egy korabeli légifelvétel szerint, amikor még alig volt beépített a terület, az egész környéken három nagyobb épület látszik csak: a Sion atyák Ratisbonne-kollégiuma (ma a szaléziak teológiája), a jezsuiták biblikus intézete és a TSC.

Amikor 1927-ben a társaság használatba vette az épületet, már látható volt, hogy az egyetem létrehozása a helyi népesség arányait tekintve elérhetetlen cél, így hát az elemi iskolánál kezdték. Míg az 1928-1929-es tanévben az iskolának 270 diákja volt, akik közül csak körülbelül 100 volt katolikus, a következő tanévben a tanulói létszám 130-ra csökkent, nyolc osztályra osztva az általános iskola és a középiskola között. A társaság azonban 1929-ben végleg feladta a tervet, és elhagyta a Szentföldet. A Szentzséktől ekkor egy levél érkezett Bonaventura Marrani OFM miniszter generálisnak, azzal az óhajjal, hogy a ferencesek vegyék meg az épületet. A generális átadta a felkérést Aurelio Marotta OFM szentföldi kustosnak, és a szentföldi ferencesek átvállalták azt (Collegio „Terra Santa” 1929, p. 279).⁶

Az előcsarnokban kitett táblán olvasható az (angol, ill. USA nemzetiségű) ferences igazgatók sora:

- 1929-1934: Conrad Walmsley
- 1934-1943: Pascal Kinsel
- 1943-1948: Terentius Kuehn

Az iskola kezdettől fogva angol nyelven működött, az egyetlen ilyen katolikus iskola volt a Szentföldön (Cronaca. Collegio Terra Santa 1939a, p. 223). 1939-ben sikerként adják hírül, hogy „*az iskola mind a huszonhárom idén végzett tanulóját fölterjeszti Palesztinai Államvizsgára és a Londoni Egyetem vizsgájára*” (Cronaca. Collegio Terra Santa 1939b, p. 313).

Az 1930-as években az iskola jelentősége és a beiratkozók száma is megnőtt. 1935-36-ban 360 diák tanult itt: 85 latin keresztény, 171 görög ortodox, örmény, szír, kopt és protestáns keresztény, 53 muszlim és 31 zsidó. 1940-41-ben a diákok száma elérte a 475-öt, és folyamatosan nőtt az iskola 1947-es bezárásáig.

Az udvaron áll egy földszintes épület, amelyben az első olasz atyák laktak. Jelenleg a rendház fenntartásában dolgozó nővérek vannak itt elhelyezve. Később a ferencesek már a nagyépületben laktak. Említettük, hogy a nagyépület Barluzzi tervei alapján készült, ezért nem meglepő, hogy az ott lakó közösségnek csak egy igen szerény elhelyezést tervezett. Hasonlóan járt el Barluzzi más helyeken, pl. a Getszemániban is.

Az 1929/30-as tanévben Jeruzsálemben tanult Horváth Zsigmond ferences atya, a Kapisztrán-provinciából. Hazatérése után biblikumot tanított Gyöngyösön, majd 1962 után Budapest-Pasaréten. A szentföldi iskolák bemutatásakor így említi a TSC-t 1931-ben:

„A Mamilla út végén áll a ferencrendiek szép kollégiuma. Eredetileg a Ferrari bíboros által alapított férfi és női kongregáció birtokában volt, de a Szentatya óhajára 1929-ben átvették a ferencesek. Nem kimondottan katolikus iskola, hanem mohamedán fiúkat is fölvesznek és pedig azért, hogy így észrevétlenül szívükbe lopják a keresztény vallásnak becsülését. Nagyon sok arab örömmel küldi ide fiát.” (HORVÁTH 1927, p. 313)

⁵ Erről a szoborról említést tesz Ámosz Oz izraeli író az először 1968-ban megjelent regényében, a *Miháél, Miháél*-ben, és „művészi szabadsággal” a Mária-szobrot Vénusz-szobornak mondja: „Délben Miháél a Terra Santa bejáratánál várt, a súlyos kovácsoltvas kapu előtt. Egy láda kőzetmintát tartott a karjában. [...] Aztán felhívta a figyelmemet az épület tetején álló bronz Vénusz-szobor kacér, sőt kihívó mosolyára. Karjait kitárta, mintha az egész várost magához akarná ölelni.” (Oz 1985, p. 27-28.)

⁶ Az alapítás bonyodalmait komoly levéltári kutatások alapján, nemzetközi diplomáciai és egyházi összefüggésben tárgyalja: PIERACCINI, 2006.

1941-ben „a nemzetközi helyzet alakulása miatt” az iskola, illetve az épület nevét olaszról latinra változtatták, azóta „Terra Sancta College” (Terra Sancta College 2005, p. 25).

II. A plébánia és a Héber Egyetem mint bérelő

1946. július 22-én zsidó terroristák felrobbantották a King David Hotelt, október 30-án a Romema vasútállomást, november 20-án az adóügyi hivatalt, november 30-án a brit rendőrsöt a Mahane Yehuda piacnál. A brit mandátumi hatóságok ettől kezdve új biztonsági intézkedéseket hoztak. 1947 elején létrejött négy „British Security Zone”, és csak az ott lakók léphettek be oda, külön igazolvánnyal. A TSC beleesett a B-zónába, az iskola működése lehetetlenné vált. 1948. május 15-én, amint lejárt a brit mandátum és elmentek az angol katonák, az izraeli hadsereg azonnal átvette az uralmat az épület felett (KROYANKER 1999, p. 67).

Az 1948-as arab–izraeli háború után a Nyugat-Jeruzsálemben található TSC az újonnan megalapított Izrael állam területére esett. A környéken élő keresztény arabok azonban nagy számban elmenekültek. P. Pieraccini szerint a 11 500 keresztényből, akik 1931-ben Nyugat-Jeruzsálemben éltek, 1961-re már csak 1400 maradt (PIERACCINI 2000, p. 87). A város Jordániához kerülő részeiről lehetetlenné vált az iskola megközelítése. A zsidó tanulók száma mindig is alacsony volt, és az ötvenes évek elején pedig Izrael kampányt indított, hogy a zsidó családok ne küldjék keresztény iskolába a gyerekeiket.

Amikor a függetlenségi háború után a Kustódia diskretórium a először tart ülést 1948. június 17-én, így említik a TSC helyzetét:

„Május 14-étől, amikor elmentek az angolok, június 11-ig Jeruzsálem hadszíntér volt az arabok és zsidók közti háborúban. [...] Május 17-én a zsidók elfoglalták a Cenákulumot. Szerzeteseinket, akiket néhány nappal később átvittek a Terra Santa College-ba, június 16-án átszállították a San Salvatoréba. Miért? A zsidók kórházzá akarják alakítani a TSC-t, ha újrakezdődik a háború.” (1948. június 17-i bejegyzés, Diskretórium ülések jegyzőkönyve, Központi Levéltár, Szentföldi Kustódia)

1948 nyarán úgy alakult a hadi helyzet Jeruzsálemben, hogy a jordán hadsereg elfoglalta az Óvárost, de a Mount Scopus hegyén épült egyetemi várost bevenni nem tudta, csak elvágta Izraeltől. Kéthetente engedtek transzportot az enklávéba. A Jeruzsálemi Héber Egyetemnek más színhely után kellett néznie, és bérbe vette a TSC-épület 80%-át. Három szerződés készült, 1948. november 15-én átadták az épület nagy részét, 1951. október 11-én és 1955. március 6-án további részeket, amelyekre az egyetemnek szüksége volt és a ferencesek nélkülözni tudták. Mivel az átadáskor még folyt a függetlenségi háború, csak 1949. április 22-én kezdhette el a tanítást az egyetem. „A Mount Scopus-i campusról való száműzés után az egyetem első éveit elsősorban a Terra Sancta épületben végzett tevékenységekkel azonosítják.” (KROYANKER 1999, p. 158).

Sok izraeli ma is egyetemenként emlékszik az épületre. Időnként egy-egy izraeli csoport még mindig kéri, hogy láthassák az épület lépcsőházát, amelyet Ámosz Oz izraeli író (1939-2018) tett híressé. Erről az irodalmi érdekességről általánosságban sokan tudnak, de lássuk a pontos utalásokat.

1. „Miháél, Miháél”

A könyv 1968-ban jelent meg először, héberül. Az 1982-ben kiadott angol változat (*My Michael*) alapján Molnár Eszter készített fordítást, amely 1985-ben jelent meg az Európa Kiadónál. A regény első jelenetének színhelye a TSC lépcsőháza. Ámosz Oz ezzel kezdi a regényt:

„Azért írom le ezt a történetet, mert meghaltak, akiket szerettem. Azért írom, mert fiatal koromban erős volt bennem a szeretet, de érzem, hogy egyre gyengül az ereje. Nem akarok meghalni.

Harmincöt éves vagyok, férjes asszony. A férjem dr. Miháél Gonén, geológus, jólelkű ember. Szerettem őt. A Terra Santa kollégiumban találkoztunk tíz évvel ezelőtt. Rendkívüli hallgató voltam a Héber Egyetemen – akkoriban még tartottak előadásokat a Terra Santa épületében.

Így találkoztunk:

Kilenc órákor, egy téli reggelen, megcsúsztam a lépcsőn lefelé menet. Egy fiatal férfi kapta el a könyökömet – akkor láttam először.” (Oz 1985, p. 5)

„A Terra Santa kollégium valamikor ferences kolostor volt; az 1948-as háború után az épületet bérbe adták a Héber Egyetemen, mivel a Scopus-hegyi épületeket nem lehetett többé megközelíteni. A Terra Santában mindig hideg van, a folyosók magasak és szélesek.” (Oz 1985, p. 6)

„Később Miháél Gonén azt javasolta, kísérjem fel a Terra Santa harmadik emeletére, ahol a Holt-tengerről és a sivatagról, a Negevről fognak ismeretterjesztő filmeket vetíteni.

A lépcsőn felfelé, mikor elértük azt a pontot, ahol korábban megcsúsztam, Miháél ismét megfogta a karom. Mintha azon a bizonyos lépcsőfokon újra fenyegetne a megcsúszás veszélye.” (Oz 1985, pp. 7-8)

„Így aztán újra mosolygott. Egy esős napon, a Terra Santa kollégium első és második emelete között. Nem felejtettem el.” (Oz 1985, p. 8)

A jelenet azután újból és újból visszatér a könyvben, a házaspár kapcsolatának kezdetét szimbolizálva. Amikor egyszer ifjú házasként kirándul a férjével, ezt az utalást teszi:

„A sziklák még síkosak voltak a reggeli esőtől. Szántsándékkal megcsúsztam, a Terra Santa lépcső emlékének tiszteletére.” (Oz 1985, p. 66)

Egy másik utalás:

„Szerettelek, amikor a Terra Santában először találkoztunk.” (Oz 1985, p. 108)

Végül egy másik:

„Mi vonz téged ehhez az emberhez, mit tudsz róla? Mi lett volna, ha valaki más kapja el a karodat, mikor megcsúsztál a Terra Santa lépcsőjén? Vajon valóban léteznek-e titokzatos erők, melyeknek meghatározására nincs lehetőségünk...?” (Oz 1985, p. 129)

Megjegyezzük, hogy az egyébként kiváló munkát végző fordító a TSC nevét mindenütt az olaszos és nem a latinos formában hozza, ahogy pedig pontos lenne. A névben megmaradó utalást az iskolai funkcióra („college”) a kollégium szóval fordítja, jóllehet akkoriban nem szolgált diákotthoni célokat.

2. „Szeretetről, sötétségről”

Ez a könyv önéletrajznak íródott. 2002-ben jelent meg héberül, remek magyar fordítását a 2004-es angol kiadás (*A Tale of Love and Darkness*) alapján Szántó Judit készítette el, első ízben 2006-ban jelent meg az Európánál, majd három további kiadás is készült, a legutóbbi 2020-ban. Ámosz Oz többször is

említi, hogy édesapja a TSC épületében dolgozott. Egy helyen pl. leírja, hogyan mentek el szüleivel szombatonként a déli elővárosban lakó nagybátyjához:

„Innen [a King George Street felől] lejtmenetben ballagtunk tovább a Terra Sancta Főiskola felé (ahol később majd apám dolgozik tíz éven át, a Függetlenségi Háború és Jeruzsálem ostroma után, amikor el voltunk vágva a Scopus-helyi egyetemi épületektől, és a Nemzeti Könyvtár folyóirat-osztálya itt, egy harmadik emeleti zugban talált magának ideiglenes menedéket).” (OZ 2020, p. 71)

Leír azonban egy konkrét látogatást is, amely később inspirálta a Miháél, Miháél kezdő jelenetét. Ennek időpontja az elbeszélés szerint: *„Akkor kezdődött 1952 januárjának első hete.” (OZ 2020, p. 811)*

„Miután a függetlenségi háborúban eltorlaszolták a Szkopusz-hegyi egyetemi városhoz vezető utat, a Héber Egyetem több részlege a Terra Sancta épületbe költözött. Amikor odaértünk, megkérdeztük, hol a folyóiratrészleg, majd felmentünk a lépcsőn a második emeletre. (Ilyen téli napon csúszott meg ugyanezen a lépcsőn a Miháél, Miháél Hännája, és talán a bokáját is kificamítja, ha egy Miháél Gonén nevű diák könyökön nem ragadja, hozzátéve, hogy neki nagyon tetszik a „boka” szó. Anya meg én akár szembe is találkozhattunk volna Miháéllal és Hännával, anélkül hogy felismertük volna őket. Azt a téli napot, amelyen anyámmal a Terra Sanctában jártam, tizenhárom év választotta el attól a másik téli naptól, amelyen a Miháél, Miháél írásába fogtam.)” (OZ 2020, p. 812)

A könyvtár elnevezése a könyvben időnként a Héber Egyetemhez kapcsolódik, olykor pedig mint „Nemzeti Könyvtár” szerepel. Palesztinában 1892-ben hoztak létre először kifejezetten a zsidó szerzők műveit gyűjtő könyvtárat. A Héber Egyetem 1925-ben ezt megkapta, és 2007-ig mint saját könyvtárat üzemeltette. Helyhiány miatt a városban több helyen is igénybe vettek épületeket, így a TSC épületét is. Olykor azonban előfordul a vegyes, „Zsidó Nemzeti Egyetemi Könyvtár” elnevezés is, tehát ezt tekintették „országos könyvtárnak”. 1960-ban a Givat Ram negyedben épült új épület a könyvtár befogadására, az egyetemtől már némileg függetlenül. A könyvtárat 2007-ben törvényileg úgy határozták meg, mint *National Library of Israel*. A Givat Ram-i épület is kevésnek bizonyult, ezért újabb fejlesztés mellett döntöttek. Jelenlegi épületét 2023-ban adták át, a Knesszet és az Israel Museum közti térségen épült fel.

A TSC épületének nagy részében tehát 1948 után a Héber Egyetem működik, a templomot pedig a néhány fős ferences közösség tartja fenn. A háztörténet fennmaradt köteteiből az tűnik ki, hogy az együttélés az egyetemmel messze nem volt felhőtlen. Többek között 1971. aug. 1-jén találunk egy tanulságos bejegyzést a háztörténetben, amely négy pontban foglalja össze a ferencesek panaszait:

1. Az udvaron áldatlan állapotok uralkodnak.
2. Úgy parkolnak, hogy az akadályozza a mi autónkat.
3. Éjszaka hangoskodás van.
4. Az ablakból szemetet dobnak az alsó teraszra.

Miután az épület nagy részét bérbe adták a Héber Egyetemnek, a ferences közösség életében a lelkipásztorkodás került a középpontba. A környéken ekkor még nagyobb számban éltek keresztyének, akik nem tudtak bejutni a plébániatemplomba (az Óvárosba, tehát Jordániába eső San Salvatore-templomba), ezért ide jártak. A TSC lényegében mint plébánia működött. A háztörténetben olvasunk körmenetekről, temetőgondozásról, elsőáldozásról, Mária Légioról. A rendház működtetésében két nővér volt a segítségükre (a CIM, vagyis a Mária Szeplőtelen Szívének Ferences Nővérei kongregációból), de 1968 után őket visszahívták innen, létszámgondjai voltak a rendjüknek. Egyre nehezebb lett segítőköt találni. 1967 után, amikor az arab nyelvű szentmise elérhetővé vált a San

Salvatore-templomban, majd a Beit-Hanina negyedben épült templomban, érezhetően csökkent a hívek száma. Vasárnapi szentmise ezután franciául és angolul volt. A Szent Antal-nővérekhez naponta jártak misézni a ferencesek, de 1969-ben ezt le kellett mondaniuk. 1973-tól elhagyják az addig szokásos virágvasárnapi körmenetet.

1969. február 21-én bomba robbant a TSC előtti tér túloldalán, ahol a modern, 1961-ben épült Amir Center épület földszintjén *Supersol* (más olvasat szerint: *Suferzál*) néven önkiszolgáló üzlet van ma is. A ferencesek szakácsa éppen akkor az üzletben tartózkodott, de csodával határos módon nem esett baja. Az eset behozta a közgondolkodásba a biztonsági ellenőrzés igényét. Ezután a TSC épületébe is csak ellenőrzés után lehetett belépni, az ott lakók vagy ott dolgozók belépőkártyát kaptak.

Az egyetem életéről a háztörténetben csak annyi említést találunk ebből az időszakból, hogy 1960 novemberében a könyvtárat elköltöztették, mert elkészült az új épület a Givat Ram negyedben, de a felszabaduló helyeket nem adták vissza a Kusztdíának, hanem tovább használták.

A TSC 1967-ben, a hatnapos háború alatt (ahogy már 1948-ban is) menedékkül szolgált a Cenákulum melletti ferences rendház lakóinak, mivel az ottani kolostorban harcálláspontot alakítottak ki. A háború után megszűnt a két rendház elszakíttósága a San Salvatore-nyaháztól, amely addig Jordánia területére esett.

1968. október 19-i dátummal érdekes bejegyzést találunk a háztörténetben. Ekkor kezdi meg előljárói szolgálatát Vito Gaiani. Följegyzi, hogy semmi nyomát nem találta a *historia domus*nak a kezdetektől 1956-ig, utána pedig 1962 júliusa és 1968 októbere között szintén hiányzik minden. („Az öregek” még emlékeznek rá a Kusztdíában, hogy a házi krónikákat mindig rejtegetni kellett, mert „ellopkodták”).

A rendházi épületrész szabad szobáiba időnként befogadtak hosszabb időre, egy vagy több tanévre szállást kérő papokat. 1973-ban döntés született, hogy ezt csak a ferences rendi közösségekre korlátozzák, így pl. kapucinusok jöhetnek, de egyházmegyes papok nem. 1973. aug. 14-én lett a rendház lakója P. Frédéric Manns OFM, a strassbourgi provincia biblikus tanára, aki itt kezdte meg 2022-ben bekövetkezett haláláig tartó jeruzsálemi tanári és kutatói munkásságát. 1974. jún. 28-án pedig megjön P. Thaddée Matura OFM, a montréalai provinciából, aki 1954-1972 között Taizében élt. A háztörténet jegyzője hozzáfűzi: „*Sembra un uomo e religioso straordinariamente in gamba.*” („Úgy tűnik, rendkívül derék ember és szerzetes.”)

A hatnapos háború után a Kusztdí elindította az épület visszaszerzésének folyamatát. Először közvetett módon kísérelték meg ezt: odaigérték egy biztosítótársaságnak, amely vállalta, hogy kiteszi az egyetemet, de végül nem sikerült nekik. Végül a Kusztdí 1993-ban pert indított az egyetem ellen, hogy kimenjenek. Az épület 1999. június 30-ikával került vissza a Szentföldi Kusztdí használatába (*Acta Custodiae Terrae Sanctae* 2000, pp. 181-182). A diskretórium 1999. július 1-i üléséről szóló híradás már közli az átadás tényét. Július 5-én hálaadó szentmisét is muttattak be ezért.

III. A biblikus intézet kollégiuma és a médiaközpont

Az épületet rossz állapotban kapta vissza a Kusztdí, hiszen az egyetem már évek óta tudta, hogy ki kell mennie onnan. A visszavétel után a tantermek helyén szobákat alakítottak ki, ezzel meghatározták az épület további funkcióját.

Ma a TSC továbbra is otthont ad egy állandó ferences rendházi közösségnek, amelynek tagjai különböző területeken szolgálják a Szentföldet. A 2025-ös káptalant követő helyezések nyomán a gvardián Nicolás Márquez OFM, mexikói filozófiatanár, a teológiai alapképzés koordinátora. A vikárius (és egyúttal ökonómus) a bosnyák Željko Barbarić, akinek a Szent Sír bazilikában van megbízatása. Az állandó ferences közösségnek hat tagja van, de találunk még négy ferencset a doktoráló hallgatók között is. Az épület *egyik fő feladata* ugyanis, hogy otthont adjon a *Studium Biblicum Franciscanum* (SBF), a

Flagellatio hallgatóinak. Közülük 13 egyházmegyes pap lakik itt. A kialakult szokás szerint az SBF első éves hallgatói itt kezdik meg jeruzsálemi tartózkodásukat, néha még a II. évre is itt maradnak, de utána átköltöznek a *Flagellatio* kolostorába.

Az épület *másik fő feladatának* az I. emelet ad teret. Itt helyezték el a Kustódia kommunikációs irodáját, egyes nyelvek szentföldi magazinjának szerkesztőségét, és a *Christian Media Centert*, amely több nyelven hírműsorokat készít a Szentföldről. Ezt az intézményt ugyan a Kustódia finanszírozza, de az összes keresztény felekezet működteti, és a hetente készített híradóban mindegyiknek bemutatják az eseményeit. A médiaközpont működése felett a helyi gvardiának nincs joghatósága.

A földszinten a kápolna és a hozzá tartozó helyiségek jelentik az épület *harmadik feladatát*: a lelkipásztorkodás helye. Ilyen minőségében Jeruzsálem latin plébániájához, a San Salvatore templomhoz tartozik. A kápolnában vasárnap 11.30-kor angol nyelvű szentmise van, amelyet mindig valamelyik ferences pap mond, a hívek leginkább indiai és filippínó nemzetiségűek. 14 órától pedig a malajalam nyelvű indiai vendégmunkásoknak van szentmise. Időnként a filippínó közösség is elkéri a kápolnát.

A TSC épületében működő funkciók várhatóan a jövőben is szükségesek lesznek, de az épület másfajta használatáról is folyik gondolkodás. Felmerült, hogy itt lehetne elhelyezni a teológiai alapképzést, és/vagy a biblikus intézetet, de állítólag vevők is jelentkeznek a központi fekvésű épületre, amely ráadásul szomszédos a miniszterelnöki rezidenciával... Lehetséges, hogy tíz év múlva már történelem lesz, amit a jelen állapotról írtunk – éppen ezért érdemes volt rögzíteni.

IV. Irodalom – References

Acta Custodiae Terrae Sanctae (2000). 45.

Collegio „Terra Santa” (1929). *La Terra Santa*, 9: 276–281.

Cronaca. Collegio Terra Santa (1939a). *La Terra Santa*, 19(7): 223.

Cronaca. Collegio Terra Santa (1939b). *La Terra Santa*, 19(11–12): 313.

HORVÁTH ZS. (1927): Különféle szerzetesrendek és intézetek a Szentföldön. In: ZADRAVECZ I. (1927): *Szentföld*. 1. kötet, Szentföld Magyarországi komiszáriátusának kiadása, Budapest.

KROYANKER, D. (1999): *The Terra Sancta Compound, Jerusalem. Biography of a Place – Profile of a Period, 1926-1999*. The Hebrew University, Jerusalem.

OZ, Á. (1985): *Miháél, Miháél*. Európa Kiadó, Budapest. (ford. Molnár Eszter).

OZ, Á. (2020): *Szeretetről, sötétségről*. Európa Kiadó, Budapest. (ford. Szántó Judit)

PIERACCINI, P. (2000): *Cattolici di Terra Santa (1333-2000)*, Pagnini e Martinelli, Firenze.

PIERACCINI, P. (2006): Un’Università cattolica a Gerusalemme?: L’Opera Cardinal Ferrari e il Collegio francescano di Terra Santa (1923-1948). *Antonianum*, 81: 136-161.

Terra Sancta College (2005). *La Terra Santa*, 85(2): 25.